

**การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
จากสื่อออนไลน์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้
ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R**

THE DEVELOPMENT OF THE PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY
FOR SECONDARY THAI TEACHER TO DEVELOP CRITICAL READING SKILL
USING ONLINE TEXT WITH THE SQ4R METHOD

จรุงจิต จำปานิล

JARUNGJIT JUMPANIL

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Silpakorn University, Thailand

Email: fireflystory4@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ก่อนและหลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R 3) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R หลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้สูงกว่าก่อนสร้างชุมชนการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอนมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ในระดับดีมาก 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปரியงวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 79.06 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.90 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปரியงวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.20 4) ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, SQ4R

Abstract

The objectives of this study were 1) to compare the knowledge of teachers before and after establishing the Professional Learning Community and the learning management using SQ4R reading technique, 2) to study the teaching ability of the teachers by using the Professional Learning Community with SQ4R reading technique, 3) to study the critical-reading ability from online media of the secondary students by using SQ4R reading technique, criteria of 75 percent, 4) to study the attitude of teachers toward the Professional Learning Community and the learning management using SQ4R reading technique.

The results indicated as follows: 1) the teachers had more knowledge about the Professional Learning Community by using SQ4R reading technique for the learning management than before establishing the Professional Learning Community, 2) the ability to manage to learn using SQ4R reading technique was in the highest level, 3) the secondary students had the critical reading ability from online media by using SQ4R reading technique and passed the criteria at 75 percent, 79.06 percent of 2/1 students of Nongwanpriengwittaya school, 81.90 percent of 2/1 students of Srayaisomwittaya school, and 82.20 percent of 3/1 students of Nongwanpriengwittaya school. 4) teachers had the overall attitude toward the Professional Learning Community and the learning management using 6SQ4R reading technique in the excellent level, the Professional Learning Community (PLC) was the highest followed by the learning management by using SQ4R reading technique.

Keyword: Professional Learning Community, critical reading, SQ4R

บทนำ

ปัจจุบันมีการนำกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของครู โดย ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ได้กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC คือวิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยว และมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน กระบวนการ PLC หรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการร่วมมือกันของบุคคลหลายฝ่ายภายในโรงเรียน โดยบุคคลที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอนกับนักเรียน หากครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานร่วมกัน หาข้อดีข้อด้อยในการสอนแต่ละครั้งและร่วมกันพัฒนาปรับปรุงแก้ไข จะทำให้การสอนนั้นมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ที่ได้คือผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางการเรียนมากขึ้น

ในยุคปัจจุบันความเจริญของทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งสิ้น ดังนั้นการอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทางที่ควรและทันสมัย (สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์, 2534) เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะการรับข่าวสารหรือเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และในการรับสารแต่ละครั้งผู้รับสารจะต้องอ่านสารเหล่านั้นอย่างคิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบ หรือควรอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ตนยา วงศ์ณะชัย (2542) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกฝนอย่างยิ่งสำหรับนักอ่านในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่แวดล้อมข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากมาย ทั้งที่เชื่อถือได้และมีคุณค่าก็มี ทั้งที่เสนอความคิดเพียงด้านเดียว บิดเบือนความเป็นจริง มีอคติลำเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณ เพื่อประเมินและตัดสินสิ่งที่อ่าน

จากการศึกษาในโรงเรียนพบว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน โดยผลการทดสอบการรู้เรื่องการอ่าน ตามแนวทางการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA ซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อประเมินทักษะการอ่าน การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve) การบูรณาการ และตีความ (Integrate and interpret) และการสะท้อนและประเมิน (Reflect and evaluate) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีการประเมินนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มคือ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง พบว่ายังมีนักเรียนบางส่วนที่เมื่อประเมินผลคิดเป็นร้อยละแล้วยังอยู่ในระดับปรับปรุง เช่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.82 เป็นต้น

ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถทำได้หลายวิธี หนึ่งในนั้นคือวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ ขั้นสำรวจ (Survey) ขั้นตั้งคำถาม (Question) ขั้นอ่าน (Read) ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Record) ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) และ ขั้นทบทวน แสดงความเห็นประเมินค่า (Reflect) (สุคนธ์ สินธพานนท์. 2545) นอกจากนั้นปัจจุบันได้มีการนำสื่อสังคมออนไลน์มาประยุกต์ใช้ในการศึกษามากขึ้น ข้อดีของสื่อออนไลน์คือเป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อม และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้ ดังนั้นผู้เรียนจะได้รับข่าวสารหรือหาความรู้จากสื่อออนไลน์ได้สะดวกรวดเร็ว และเหมาะกับวัยของผู้เรียน แต่สื่อออนไลน์เองมีข้อเสียคือ สื่อออนไลน์เป็นสังคมออนไลน์ที่กว้าง หากผู้ใช้รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจารณญาณอาจโดนหลอกหลวงผ่านอินเทอร์เน็ตได้ (ชนิษฐา ทวีศรี, 2557)

ดังนั้นหากครูผู้สอนมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน ใช้วิธีการสอนอ่านที่เป็นระบบอย่างวิธี SQ4R และใช้บทอ่านจากสื่อออนไลน์นั้น จะสามารถนำไปพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนดังกล่าวมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน และการร่วมมือกันของครูผู้สอนจะสามารถทำให้ทักษะต่างๆ ของผู้เรียนพัฒนามากขึ้นไปกว่าเดิม จึงสนใจศึกษาการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

วัตถุประสงค์การวิจัย

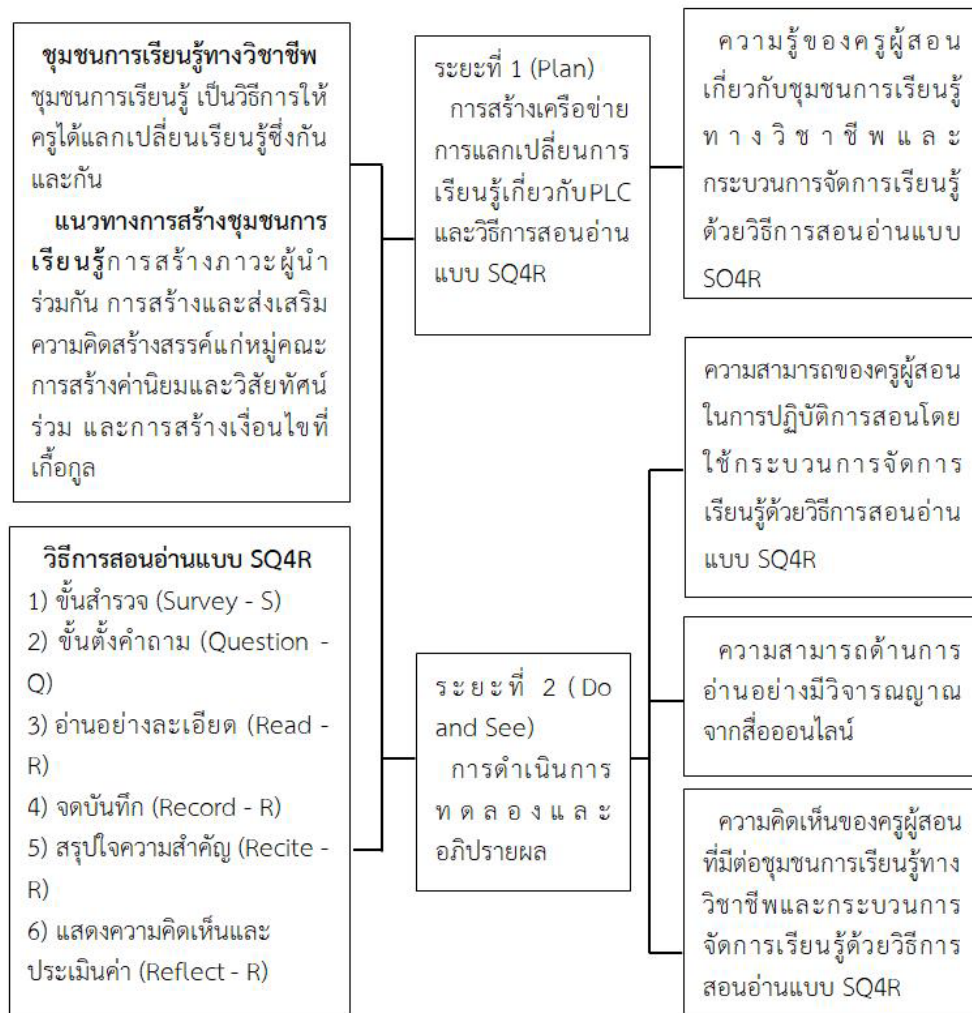
1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ก่อนและหลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาความสามารถของครูผู้สอนที่ในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R
3. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ตามเกณฑ์ร้อยละ 75
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรภาษาไทยโรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยาและโรงเรียนสระยายโสมวิทยา เพื่อนำตัวชี้วัดมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ ศึกษาความหมายความสำคัญ องค์ประกอบ ประโยชน์และแนวทางการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำขั้นตอนมาใช้เป็นวิธีการดำเนินวิจัย ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งพบว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีส่วนช่วยให้ครูปฏิบัติการสอนได้ดีและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ได้ดียิ่งขึ้น จึงนำแนวคิดและงานวิจัยเหล่านั้นมาใช้ประกอบในการดำเนินงานวิจัยให้ถูกต้อง ศึกษาแนวคิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งในเรื่องของความหมาย ความสำคัญ หลักการ และวิธีวัดประเมินผลของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยนำแนวคิดและวิธีการสอนมาจัดการเรียนรู้และเลือกเนื้อหาที่จะสามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เกิดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งพบว่าในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นควรมีเทคนิควิธีการสอนที่เป็นขั้นตอนเพื่อให้ นักเรียนอ่านได้อย่างเป็นระบบ ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยศึกษาความหมาย ขั้นตอน ประโยชน์และวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R พบว่าเป็นวิธีที่มีลำดับขั้นตอน และมีขั้นที่สามารถฝึกให้นักเรียนมีวิจารณญาณในการอ่านได้ จนทำให้ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนสูงขึ้น โดยผู้วิจัยนำแนวคิดและงานวิจัยเหล่านั้นมาประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ศึกษาเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ โดยศึกษาความหมาย ประเภท และประโยชน์ของสื่อออนไลน์ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งพบว่าสื่อออนไลน์สามารถนำมาประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ โดยเลือกเนื้อหาทั้งนิทาน ข่าว บทความ และร้อยกรองจากสื่อออนไลน์ที่นักเรียนสนใจมาใช้เป็นบทอ่านในงานวิจัย

กรอบแนวคิดทางการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเป็นครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตทวารวดี จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 52 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยเป็นนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตทวารวดีจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 4,683 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทยจำนวน 3 คนคือ ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา และโรงเรียนสระยายโสม

วิทยา โรงเรียนละ 1 คน ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา จำนวน 1 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา จำนวน 24 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนสระยาไสยวิทยา จำนวน 29 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา จำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังต่อไปนี้ ตัวแปรต้น ได้แก่ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

ความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบทดสอบวัดความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยศึกษาเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จากนั้นสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นแบบอัตนัยจำนวน 2 ข้อ เมื่อสร้างแล้วนำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบทดสอบวัดความรู้ครูผู้สอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. แบบสังเกตความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกต กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหาพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดำเนินการสร้างแบบสังเกต ซึ่งแบบสังเกตในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสังเกตมีโครงสร้างแบบตรวจสอบรายการ โดยเป็นการตรวจสอบ 2 ประเภทคือมีการปฏิบัติ และไม่มีการปฏิบัติ จากนั้นนำแบบสังเกตเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่านและด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่านเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอน 3 คน

3. แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหาพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน โดยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างซึ่งกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้าและถามตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่านและด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 คนเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน 3 คน

4. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบบปรนัย 4 ตัวเลือก สร้างข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด 2 ฉบับ คือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ฉบับละ 65 ข้อ นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบทดสอบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1.00 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 – 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อคำนวณค่าความยากง่าย จากนั้นผู้วิจัยเลือกแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ จำนวน 2 ฉบับคือ แบบทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 โดยเลือกแบบทดสอบให้มีประสิทธิภาพและครบตามระดับพฤติกรรมที่กำหนดจำนวน 40 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบที่ผู้วิจัยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกดังนี้ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .33 - .76 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 - .62 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความยากง่ายระหว่าง .28 - .78 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .23 - .68 และนำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น พบว่าแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 จากนั้นนำแบบทดสอบที่ได้ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

5. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสาระแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง กำหนดเนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวนระดับชั้นละ 9 แผน จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

6. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสร้างแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective

Congruence : IOC) โดยแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 วางแผน

1. ครูผู้สอนทั้ง 3 คนร่วมกันเลือกเนื้อหาและบทอ่านเพื่อใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ เพื่อให้ได้เนื้อหาเหมาะสมตามระดับชั้นของผู้เรียน
2. ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 คนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยก่อนเข้ารับการอบรม ครูผู้สอน 2 คนไม่ร่วมผู้วิจัย ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จากนั้นครูผู้สอนจึงเข้ารับการอบรมตามหัวข้อดังกล่าว
3. ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจกระบวนการขั้นตอนอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกันจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

ระยะที่ 2 การทดลองและอภิปรายผล

1. ครูผู้สอนรวมถึงผู้วิจัยจำนวน 3 คน เป็นผู้สอนโดยแบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คนและระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 9 คาบคาบละ 50 นาที
2. ระหว่างการดำเนินการทดลองการสอน ครูผู้สอนแต่ละคนจะได้รับการนิเทศและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้คนละ 3 ครั้ง ซึ่งเป็นการนิเทศกันเองภายในกลุ่ม โดยใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการประเมินความสามารถของครูผู้สอนระหว่างการสอนภายในชั้นเรียน
3. เมื่อจบกระบวนการจัดเรียนรู้ ครูผู้สอนทั้งหมดร่วมกันประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศในครั้งนั้น
4. วัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบคือ 1 คาบเรียน เวลา 50 นาที หลังจากนั้นตรวจให้คะแนนเพื่อนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ตามที่งานวิจัยกำหนด
5. ครูผู้สอนทำแบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียนเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R
6. ครูผู้สอนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐาน

1. การเปรียบเทียบความรู้ครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ก่อนและหลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้ สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t-test dependent
2. การศึกษาความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูตรในการวิเคราะห์คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คะแนนร้อยละ

3. การศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์จากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ตามเกณฑ์ร้อยละ 75 สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ค่าความยากง่ายของข้อสอบ ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบปรนัยโดยใช้สูตร KR-20 การทดสอบค่า t – test one sample $\bar{X}$ และ S.D.

4. การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) $\bar{X}$ และ S.D.

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ก่อนและหลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้

ผลการเปรียบเทียบองค์ความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ก่อนและหลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้ โดยนำคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังมาเปรียบเทียบ ปรากฏผลดังพบว่า ความรู้ของครูผู้สอนหลังเข้ารับการอบรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 9.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 ซึ่งสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรมที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 7.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.41 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ก่อนและหลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้

การทดสอบ	จำนวนครู (N)	คะแนนเต็ม	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	T-Test	Sig.
ก่อนเรียน	2	10	7.00	1.41	5.00	0.0628
หลังเรียน	2	10	9.50	0.71		

2. ผลการศึกษาความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

2.1 ผลการวิเคราะห์แบบสังเกตความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

การสังเกตในครั้งนี้เป็นการสังเกตครูผู้สอน 3 คน คนละ 3 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติครบตามขั้นตอนทั้ง 3 ครั้ง โดยคิดค่าร้อยละของทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าร้อยละเท่ากับ 100 เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดปรากฏว่า ครูผู้สอนมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถของครูผู้สอนในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

รายการประเมิน	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1. ด้านการเตรียมการสอน									
ค่าเฉลี่ยด้านการเตรียมการสอน	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ค่าเฉลี่ยร้อยละของทั้งหมด	100								
ระดับคุณภาพ	ดีมาก								
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
ค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ค่าเฉลี่ยร้อยละของทั้งหมด	100								
ระดับคุณภาพ	ดีมาก								
3. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้									
ค่าเฉลี่ยด้านสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	100								
ระดับคุณภาพ	ดีมาก								
4. ด้านการวัดและการประเมินผล									
ค่าเฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	100								
ระดับคุณภาพ	ดีมาก								

2.2 ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ความสามารถของครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยสัมภาษณ์ครูผู้สอนทั้ง 3 คน คนละ 3 ครั้ง ผลปรากฏดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

- การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางมีประโยชน์ เพราะครูสามารถถ่ายทอดประสบการณ์แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้วิธีการจัดการชั้นเรียนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ส่วนอุปสรรคคือการจัดสรรเวลาในการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน เนื่องจากบริบทโรงเรียนต่างกัน ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างยาก

ด้านที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

- ครูมีการศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนสอน ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ และเข้าใจวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติการสอนตามขั้น SQ4R ได้อย่างครบถ้วน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือนักเรียนไม่สามารถถอดคำประพันธ์ร้อยกรองได้ บางคนยังประเมินค่าบทหรือร้อยกรองไม่เป็น และครูผู้สอนเสนอแนะแนวทางว่าครูควรคอยสังเกตผู้เรียนและคอยช่วยเหลือตลอด

3. ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ตามเกณฑ์ร้อยละ 75

ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ตามเกณฑ์ร้อยละ 75 ผลปรากฏตามลำดับดังนี้ ดังนี้ ลำดับที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 32.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 2.11 คิดเป็นร้อยละ 82.20 ลำดับที่ 2 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยาวิทยา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 32.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 2.05 คิดเป็นร้อยละ 81.90 และลำดับที่ 3 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 31.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 2.30 คิดเป็นร้อยละ 79.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ตามเกณฑ์ร้อยละ 75

โรงเรียน	ชั้น	N	คะแนนเต็ม	คะแนนเกณฑ์	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ	T
โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา	ม. 2/1	24	40	30	31.63	2.30	79.06	3.46*
	ม. 3/1	25	40	30	32.88	2.11	82.20	6.83*
โรงเรียนสระยายโสมวิทยา	ม. 2/1	29	40	30	32.76	2.05	81.90	7.26*

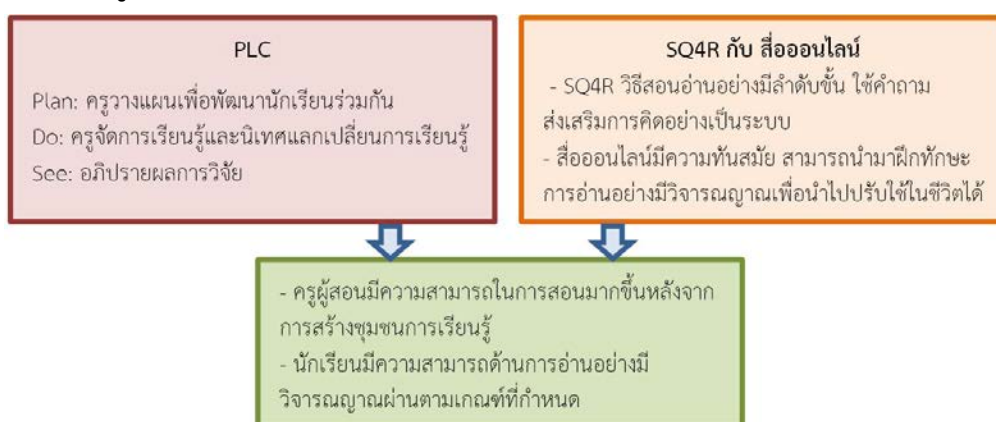
4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนที่มีความคิดเห็นที่ดีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.61 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.28 ทั้งนี้ด้านที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 1.9 ลำดับที่ 2 คือด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.36 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

รายการ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	4.72	0.19	มากที่สุด	1
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R	4.50	0.36	มากที่สุด	2
ภาพรวม	4.61	0.28	มากที่สุด	

องค์ความรู้จากการวิจัย

แผนที่ 1 แสดงองค์ความรู้จากการนำ PLC SQ4R และสื่อออนไลน์มาใช้พัฒนาครูผู้สอนและนักเรียน

อภิปรายผล

1. ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R หลังการสร้างชุมชนการเรียนรู้สูงกว่าก่อนสร้างชุมชนการเรียนรู้ เนื่องจากก่อนที่ครูผู้สอนดำเนินการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R นั้น ครูผู้สอนได้มีการเข้ารับการอบรมจากวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยมีวิทยากรเป็นผู้คอยแนะนำและเสริมในส่วนที่ครูผู้สอนไม่เข้าใจ นอกจากนั้นหลังจากอบรมเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้ว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ได้อธิบายขั้นตอนการสอนดังกล่าวให้ครูผู้สอนได้ทราบอีกครั้งเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน จึงทำให้ผลการทดสอบองค์ความรู้ของครูหลังการอบรมมีคะแนนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ S.M. Hord. (1997) ที่กล่าวว่า ประโยชน์ของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ต่อครูผู้สอนนั้นคือ ทำให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ ครูผู้สอนเข้าใจเนื้อหาสาระที่สอนมากขึ้น รับทราบข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้กว้างขวางรวดเร็วมากขึ้นและพัฒนาวิธีการสอนได้มากกว่าเดิม

2. ครูผู้สอนมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนครบทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยคิดเป็นค่าร้อยละเท่ากับ 100 ซึ่งครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับดีมาก เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองนั้นประกอบไปด้วยแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนทุกท่านจะได้รับการสังเกตและสัมภาษณ์คนละ 3 ครั้ง โดยสังเกตการณ์ปฏิบัติการสอน และสัมภาษณ์เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ เสนอปัญหา ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาาร่วมกัน ทำให้ครูผู้สอนแต่ละท่านได้วิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันออกไปและนำไปปรับใช้กับชั้นเรียนของตนได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิธีการที่ครูผู้สอนแต่ละท่านได้รับการสังเกตจากครูผู้สอนท่านอื่น และหลังจากจัดกระบวนการเรียนรู้ได้มีการสนทนากลุ่มร่วมกันสามารถทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติขั้นตอนในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งนักเรียนยังได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูผู้สอนถือจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับวรรณกรรม ชูกำเนต (2557) ที่ได้ให้ความเห็นว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพถือเป็นกลยุทธ์ในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ มีหลายพื้นที่ได้นำแนวทางของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้และโรงเรียน โดยเฉพาะช่วงแห่งการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มครู และนักการศึกษา

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 79.06 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.90 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกระบวนการสอนลำดับแรกผู้วิจัยได้นำเนื้อหาจากสื่อออนไลน์ที่ใกล้ตัวผู้เรียนมาใช้เป็นบทอ่านรูปแบบต่างๆ คือนิทาน ข่าว บทความและบทร้อยกรอง ซึ่งนำเนื้อหาที่ใช้นั้นจะทำให้ นักเรียนได้อ่านเรื่องราวที่น่าสนใจ ทันต่อเหตุการณ์และทำให้นักเรียนมีความสนใจที่จะอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่ม The Social Media Advisory Group แห่ง Victoria University ประเทศออสเตรเลีย กล่าวถึงประโยชน์ไว้ดังนี้ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556) สื่อออนไลน์เป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างทักษะความรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ สื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสร้างทักษะองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างทักษะการคิด วิเคราะห์ และทักษะในการพัฒนาการใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะนำเนื้อหาจากสื่อออนไลน์มาใช้เป็นบทอ่านแล้วนั้น ยังเลือกนำวิธีการอ่านแบบ SQ4R มาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน เพราะวิธีการอ่านแบบ SQ4R นั้นเป็นวิธีการอ่านที่มีระบบและขั้นตอนแน่นอน และนักเรียนจะเป็นผู้ฝึกฝนขั้นตอนเหล่านั้นด้วยตนเอง ดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ (อ้างถึงในกานต์ธิดา แก้วกาม 2556) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่าเป็นการอ่านคร่าวๆเพื่อให้ได้คำตอบดังที่ตั้งไว้ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญจะขึ้นอยู่กับฝึกฝน และความรู้เดิมของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องตระหนักถึงถึงความรู้เดิมของผู้เรียน หรือจะต้องมีการปูพื้นฐานเดิมให้กับผู้เรียนก่อนที่จะถึงบทเรียน และ ผู้สอนจะต้องคำนึงด้วยว่า การอ่านเป็นการอ่านเพื่อเนื้อหาสาระมิใช่สนใจที่ตัวภาษา

4. ครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นต่อการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เนื่องจากในส่วนของขั้นตอนก่อนการดำเนินการจัดการเรียนรู้นั้น ครูผู้สอนทั้ง 3 คนได้เข้ารับการอบรมเรื่องการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการอบรมมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำ ทำให้ครูผู้สอนเข้าใจกระบวนการวิจัยในครั้งนี้ตรงกัน และระหว่างการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนแต่ละท่านได้มีโอกาสเข้าร่วมสังเกตการเรียนการสอนครูในบางแผนการจัดการเรียนรู้ หลังการสังเกตภายในห้องเรียนแล้ว จะมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน โดยเป็นการสัมภาษณ์เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สอบถามปัญหา อุปสรรค สิ่งที่ต้องการแก้ไข หรือช่วยกันแก้ปัญหาให้นักเรียนหรือภายในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นร่วมกัน และเมื่อครูผู้สอนได้ข้อแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันแล้วก็สามารถนำสิ่งที่เป็นประโยชน์กลับไปพัฒนาวิธีการสอนของตนเองได้และส่งผลดีไปยังตัวนักเรียนด้วย ด้านที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นในลำดับที่ 2 คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ซึ่งวิธีการอ่านดังกล่าวเป็นวิธีการอ่านที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ในแต่ละขั้นมีระยะเวลาที่กำหนดอย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพราะเนื่องจากนักเรียนต้องลงมือปฏิบัติเอง โดยครูผู้สอนมีหน้าที่เพียงคอยแนะนำให้แก่แก่นักเรียนเท่านั้น และเมื่อนักเรียนได้ฝึกขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R บ่อยครั้งจะทำให้แก่นักเรียนมีความคิดที่เป็นระบบสามารถทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบได้ดี นอกจากนั้นวิธีการอ่านแบบ SQ4R ทั้งยังเป็นวิธีสอนที่แปลกใหม่แตกต่างจากเดิมทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและการอ่านมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ก่อนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ครูผู้สอนควรสอนวิธีการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาด้านการอ่านต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่นวิธีการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ การตั้งคำถามเชิงวิจารณ์ญาณ เนื่องจากในระหว่างการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนยังต้องคอยแนะแนวทางการตั้งคำถามในบางครั้ง
2. การเลือกเรื่องที่อ่านควรคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนภายในชั้นเรียนกรณีที่ในชั้นเรียนมีนักเรียนที่เป็นเด็กเรียนรวม หรืออาจใช้เนื้อหาเดียวกันแต่อาจเปลี่ยนวิธีการวัดผลที่ต่างกันเพื่อที่การสอนจะได้เกิดประสิทธิภาพแก่ตัวผู้เรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้สื่อออนไลน์ ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ดังนั้นอาจมีน้าเนื้อหาที่จะใช้เป็นบทอ่านจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆเช่น งานเขียนที่ได้รับรางวัล หนังสือนอกเวลา เป็นต้น
2. การสร้างชุมชนทางการเรียนรู้วิชาชีพครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อาจเปลี่ยนเป็นงานวิจัยของครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเรื่องต่างๆที่น่าสนใจเพื่อศึกษาต่อไปว่า การสร้างชุมชนทางการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนในด้านอื่นๆได้เป็นอย่างดีหรือไม่

เอกสารอ้างอิง: References

- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิษฐา ทวีศรี. (2557). ผลการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้แบบบูรณาการอ่านการเขียนเรียงความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ* 10(1), 34 – 41.
- ดนยา วงศ์ณะชัย. (2542). การอ่านเพื่อชีวิต. สงคราม : โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. *วิทยบริการ* 25, 1(1), 93 – 97.
- สมพร มั่นตะสูตร . (2534). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สุนันท์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). *เฟซบุ๊ก : การใช้สื่อเครือข่ายสังคมเป็นเครื่องมือทางการศึกษา*. สืบค้น 22 มิถุนายน 2561. จาก <http://www.addkute3.com/wp-content/2011/11facebook.pdf>.